

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het voorontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Democratische Volksrepubliek Algerije betreffende het luchtvervoer, gedaan te Brussel op 27 februari 2017.

1. INHOUDELIJK

Situering

Ondanks zijn symboolwaarde van ongebondenheid is het luchtruim staatkundig slechts in dezelfde mate vrij als de zee. In de territoriale nabijheid en boven het grondgebied van een Staat geldt diens recht van soevereiniteit, waarbij er slechts vrije toegang is voor de luchtvaartuigen van de eigen nationaliteit.

Op deze algemene en principiële onvrijheid kunnen uitzonderingen gemaakt worden door expliciete afwijkingen die naar hun voorwerp als de vijf vrijheden van de lucht werden onderscheiden. Deze vrijheden behelzen het recht van overvliegen, het recht van niet-commerciële landing en de rechten van respectievelijk aan en van boord brengen en doorvoeren van commerciële lading nl. passagiers en hun bagage, vracht en post.

De conventie van Chicago van 7 december 1944 kwam tegemoet aan de behoefte aan internationale standaarden en afspraken voor een veilige en ordelijke ontwikkeling van het luchtverkeer. Deze conventie bepaalde onder meer dat er geen geregelde internationale luchtdiensten mogen worden geëxploiteerd over of tot in het grondgebied van één van de verdragsluitende Staten, tenzij met de bijzondere toestemming of vergunning van die Staat. Sindsdien werden er bilaterale luchtvaartakkoorden gesloten om die toestemming te regelen. Het luchtvaartakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten geldt als basismodel.

Vlaamse bevoegdheden

Bilaterale luchtvaartakkoorden bevatten enerzijds bepalingen die betrekking hebben op materies waarvoor de gewesten adviesbevoegdheid hebben: verkeersrechten (art. 6, §3, 6° BWHI) en beveiliging van de luchtvaart (art. 6, §4, 4° BWHI).

Anderzijds zijn er bepalingen die betrekking hebben op gewestelijke bevoegdheden.

Het artikel 10 'gebruikersvergoedingen' stelt dat luchthavenvergoedingen niet hoger mogen zijn dan deze voor nationale transportmaatschappijen. Deze materie wordt binnen het Vlaams Gewest door de ministeriële besluiten van respectievelijk 17 december 2003 en 13 maart 2009 geregeld.

Het artikel 11 'grondafhandeling' bevat een verbod op discriminatie. In het Vlaamse Gewest wordt de bevoegdheid tot grondafhandeling geregeld door het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 1999 betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens. Dit besluit is een omzetting van de Europese richtlijn 96/67/EG.

Bovenstaande bepalingen hebben direct of indirect betrekking op de bevoegdheden van de gewesten, in het bijzonder deze vermeld in art. 6, §1, X, 7° BWHI (*'de uitrusting en uitbating van de luchthavens en openbare vliegvelden, met uitzondering van de luchthaven Brussel-Nationaal'*).

Gemengd karakter en ondertekening

Sinds eind 2007 worden de bilaterale luchtvaartakkoorden die onderhandeld worden door ons land aan het eind van de onderhandelingen wel nog geparafeerd op administratief niveau, maar niet langer ondertekend. Het uitblijven daarvan, was het gevolg van uiteenlopende zienswijzen over het karakter van de bilaterale luchtvaartakkoorden (al dan niet gemengd) en de te volgen procedure met het oog op ondertekening.

Tijdens zijn vergadering van 15 februari 2017 stemde de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) ermee in dat een aantal geparafeerde bilaterale luchtvaartakkoorden¹ namens het Koninkrijk België getekend worden met enkele ondertekening door de federale overheid, met dien verstande dat deze akkoorden, na ondertekening zullen beschouwd worden als gemengde verdragen.

De Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van ICBB, nam op 16 februari 2017 akte van de beslissing van de ICBB om de voorliggende akkoorden als gemengd te beschouwen. Zowel de federale overheid als de gewesten worden respectievelijk bevoegd geacht. De werkgroep besliste dat de ondertekening zal gebeuren volgens formule 5. Dat wil zeggen één ondertekening, door een federale, gewest- of gemeenschapsminister, of een andere gemachtigde, met volmachten van alle betrokken overheden, enkel in naam van het Koninkrijk België en zonder verklaring bij de ondertekening.

De overeenkomst werd op 27 februari 2017 ondertekend in Brussel tijdens een ontmoeting van de federale minister van Mobiliteit en zijn Algerijnse tegenhanger.

¹ Benin, Burkina Faso, Burundi, Colombia, Congo Brazzaville, Costa Rica, Ecuador, Egypte, Ethiopië, Gabon, Ghana, Ivoorkust, Kaapverdië, Kameroen, Liberia, Malediven, Mali, Mexico, Oman, Peru, Qatar, Rwanda, Seychellen, Sierra Leone, Tanzania, Thailand en Togo

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen

In zijn brief van 30 juni 2017 liet de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) weten geen uitgebreid technisch advies te formuleren omwille van de beperkte beleidsimpact.

De MORA dringt er wel op aan om de onderhandelingen in de toekomst tijdiger, open en transparant te voeren naar de Vlaamse stakeholders toe.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 14 augustus 2017 met kenmerk 61.830/1/V maakte de Raad van State opmerkingen inzake de memorandum van overeenstemming, de overeenstemming met het Europees recht, de procedure tot wijziging van de overeenkomst en procedure tot wijziging van de vliegroutes, de bekendmaking van de normen waarnaar de overeenkomst verwijst en het opschrift van het decreet.

Het advies van de Raad van State wordt uitvoerig besproken in de memorie van toelichting.

Samenvatting van de inhoud

De Belgische luchtvaartakkoorden bestaan uit de tekst van het akkoord zelf – het juridisch kader – en een memorandum van overeenstemming (operationeel). Deze akkoorden bestaan grotendeels uit standaardbepalingen van de conventie van Chicago en van de Europese Unie (EU).

De overeenkomsten bestaan uit artikelen, die onder meer betrekking hebben op:

- de rechten die de overeenkomstsluitende partijen aan elkaar verlenen voor het uitvoeren van internationale luchtdiensten door de respectieve aangewezen luchtvaartmaatschappijen;
- het verlenen van vergunningen voor het exploiteren van de overeengekomen diensten; evenals de intrekking of opschorting van die vergunningen;
- bepalingen inzake de veiligheid en beveiliging van de luchtvaart;
- de luchthavenvergoedingen die worden opgelegd;
- grondafhandelingsdiensten;
- douane en accijnzen;
- capaciteit;
- verandering van vliegtuigtype en gedeelde vluchtcodes;
- tarieven;
- handelsactiviteiten;
- personeel;
- overmaken van het verschil tussen ontvangsten en uitgaven.

Tot slot zijn er een aantal algemene bepalingen over de uitwisseling van informatie, overleg, regeling van geschillen, wijzigingen, beëindiging, registratie en inwerkingtreding.

De bijlage bij de overeenkomsten bevat een routetabel met vermelding van de punten waarop de aangewezen luchtvaartmaatschappijen in België mogen vliegen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie Vlaamse Regering VR 2017 2402, document 0163/1.**3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN**

Zie Vlaamse Regering VR 2017 2402, document 0163/1.**4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN**

Zie Vlaamse Regering VR 2017 2402, document 0163/1.**5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING**

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale verdragen is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Democratische Volksrepubliek Algerije betreffende het luchtvervoer, gedaan te Brussel op 27 februari 2017; alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor mobiliteit, te gelasten het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand,
Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting
- de tekst van de overeenkomst met Algerije in het Nederlands en het Frans;
- het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen d.d. 30 juni 2017;
- het advies van de Raad van State d.d. 14 augustus 2017.